

A Környezeti Térbeli Adat-infrastruktúra helyzete (INSPIRE és a gyakorlat)

Mikus Dezső - Takács András Attila

KvVM

mikus@mail.kvvm.hu

Mi is az INSPIRE

- **INSPIRE** – „Infrastructure for Spatial Information in Europe”
Európai Térinformációs Infrastruktúra
- **Felmerülő problémák**
  - Környezetvédelmi [pl.: olajszennyezés, légszennyezés]
  - Katasztrófavédelmi [pl.: árvíz, vegyi baleset]
  - Egészségügyi (emberi és állati pl.: járványok, madárinfluenza, H1N1 stb.)

Miért van szükség az INSPIRE-re

- Európai adatbázisok:
  - Széttagoltak
  - Elérhetőségi problémák
  - Különböző vetületi rendszerek
  - Adatgyűjtési duplikációk, átfedések, vakfoltok

INSPIRE célkitűzések:

- Az adatot azon a szinten kell gyűjteni és karbantartani, ahol azt a legmegfelelőbben meg lehet tenni
- Lehetővé kell tenni különböző szolgáltatások és felhasználók számára a különböző forrásból származó térinformatikai adatok összekapcsolását
- Az adatokat egy kormányzati szinten kell gyűjteni és utána azokat szétosztani a többi szintre
- A megfelelő kormányzáshoz szükséges térbeli adatokat, olyan feltételekkel kell rendelkezésre bocsátani, amelyek nem korlátozzák annak széleskörű felhasználását
- Egyszerűvé kell tenni, a rendelkezésre álló térbeli adatok kereshetőségét, megfelelőségi vizsgálatát, valamint a felhasználhatóságának feltételeit.

I.-II. Melléklet Térbeli referencia-adat témák (Közös referencia adatok)

I. melléklet

1. Koordinátarendszerek
2. Földrajzi hálórendszerek
3. Földrajzi nevek
4. Közigazgatási határok
5. Címek
6. Földrészlet határok
7. Közlekedési hálózatok
8. Vízrajz
9. Természetvédelmi területek

II. melléklet

1. Magasságmodellek
2. Felszínborítottság
3. Ortofotók
4. Földtan

III. Melléklet: Tematikus témák

1. Statisztikai egységek
2. Épületek
3. Talaj
4. Földhasználat
5. Emberi egészség és biztonság
6. Közüzemi és kormányzati szolgáltatások
7. Környezetellenőrző létesítmények
8. Termelő és ipari létesítmények
9. Mezőgazdaság és akvakultúra
10. Népeségeloszlás
11. Területi zónák szabályozása
12. Veszélyes természeti zónák
13. Levegő állapot
14. Meteorológia
15. Oceanográfia
16. Tengeri régiók
17. Bio-geográfiai régiók
18. Élőhelyek
19. Állati fajok és növényi fajták eloszlása
20. Energiaforrások
21. Ásványi nyersanyagok

INSPIRE komponensek

- I. Metaadat
- II. Téradat készletek és szolgáltatások interoperabilitása
- III. Hálózati szolgáltatások (keresés, betekintés, letöltés, transzformáció, felhasználás)
- IV. Adat és szolgáltatás megosztás (politika)
- V. Monitoringgal és jelentéssel kapcsolatos koordinációk és lépések

Az INSPIRE keret irányelv
A részletes technikai rendelkezésekre
Végrehajtási Szabályokat (VSZ) dolgoznak ki,
ezeket a Bizottság fogadja el és Utasításként
kiadja.

A Bizottsági javaslatról a Közösségi Irányelv megvalósításáig

- Előkészítő fázis (2004-2006)
  - Együttdöntési eljárás: elfogadott Irányelv 2007 február
  - A Végrehajtási Szabályok elkészítése 2005 – 2008
- Harmonizációs fázis (2007-2008)
  - Az irányelv hatályba lép
  - Nemzeti jogharmonizáció
  - Az INSPIRE Bizottság elkezd működését (1 fő/ország)
  - A Végrehajtási Szabályok elfogadása
- Megvalósítási fázis (2009-2013)
  - I. és II. mellékletek tagországi alkalmazása
  - III. melléklet tagországi alkalmazása
  - Végrehajtás és az eredmények nyomon követése, jelentéskészítés

INSPIRE ütemterv – fontosabb hatályba lépések

Bevezetési határidő	Leírás
2007 május 15	INSPIRE keretirányelv
2007 augusztus 15	INSPIRE bizottság felállítása
2008 december 03	INSPIRE metaadat szabályozás elfogadás
2008 december 24	INSPIRE metaadat szabályozás életbe lép
2009 május 15	a direktíva átültetése nemzeti jogszabályokba*
2009 június 05	INSPIRE monitoringra és jelentésre vonatkozó Bizottsági döntés elfogadása
2009 október 19	Hálózati szolgáltatások szabályozás elfogadása
2009 december 14	INSPIRE kereső és betekintési szolgáltatásokra vonatkozó szabályozás elfogadás
2009 december 14	Közösségi intézmények és szervezetek adatok és szolgáltatásokhoz való hozzáférését és használatát szabályozó végrehajtási utasítás

INSPIRE ütemterv – Hazai vonatkozások I.

Bevezetési határidő	Tevékenység
2010 május 15.	Monitoring és jelentés intézkedések átültetése
2010. december 03.	I. és II. melléklet adataira vonatkozó metaadatok és metaadat szolgáltatások elkészítése
2011 október ⁵	Működő keresési és betekintési szolgáltatások
2012 június ¹	Működő letöltési szolgáltatások
2012 június ¹	Működő átalakítási szolgáltatások
2012. június ⁵	A keretirányelv által előírt valamennyi szolgáltatás üzemeltetése az I. mellékletben meghatározott adatokra vonatkozóan, amennyiben azok új, vagy jelentősen átdolgozott adatok

INSPIRE ütemterv – Hazai vonatkozások II.

Bevezetési határidő	Tevékenység
2013. december 03.	III. melléklet adataira vonatkozó metaadatok és metaadat szolgáltatások elkészítése
2015. január ⁵	A keretirányelv által előírt valamennyi szolgáltatás üzemeltetése a II. és III. mellékletben meghatározott adatokra vonatkozóan amennyiben azok új, vagy jelentősen átdolgozott adatok
2017. június ⁵	A keretirányelv által előírt valamennyi szolgáltatás üzemeltetése az I. mellékletben meghatározott, valamennyi (új és meglévő) adatra vonatkozóan
2019. május 30.	A keretirányelv által előírt valamennyi szolgáltatás üzemeltetése a II. és III. mellékletben meghatározott, valamennyi (új és meglévő) adatra vonatkozóan

Jogharmonizációs eljárás

Környezetvédelmi Tv. Módosítása (2008 december / hatályba lépés
2009 május 15)

Kormányrendelet (241/2009.X.29.) –
Nemzeti Környezeti Térinformatikai Rendszer létrehozása

Kormányhatározat 1176/2009. (X. 26.) –
az INSPIRE kapcsolattartót támogató bizottság létrehozásáról és feladatáról

Mi a jövő?

- Nemzeti Környezeti Térinformatikai Koordinációs Bizottság – ülésés 2010 március 31-én + ~3 havonta (lehetőség szakértői albizottságokra)
- Informális szakértői fórum Web-es felületen
- Metaadat szolgáltatás előkészítése
- Monitoring és jelentés előkészítése (előrehaladás felmérése a többi tárca + koordinációs bizottság bevonásával)
- Az INSPIRE megteremti a lehetőséget a
  - SEIS (Shared European Environmental Information System) létrehozására
    - Közös validációs és aggregációs protokollok
    - Harmonizált adatgyűjtés
    - Döntéstámogató felmérések
    - Átlátható adatkezelés

Veszélyek

- Rengeteg adatkör
- Feladatkörök nincsenek pontosan szabályozva (pl.: vízügy – statutum alapján térkép - környezetvédelem; adat - vízügy feladata / cím – hivatalosan senki sem gyűjti / közig határból település – FÖMI; országhatár, megye, régió, kistérség – KSH)
- INSPIRE alkotásakor nem a rendszerek és adatbázisok szabványosítása volt a cél, hanem közös felületbe gyűrés – bármely vetületi rendszer, bármely formátumú adatát közös felületen kéne láttatni és egységesen kezelhetővé tenni 34 téma még meg nem határozott mennyiségű adatára. – lehetetlen ezért szabványosítás indult, de nem minden téren (pl.: méretarány nem meghatározott)
- Adat előállítás, karbantartás költségei nem INSPIRE kompetencia
- Adatelérhetőséget korlátozza-e a díjszedés lehetősége?
- Nyelvi kérdések

vadonleső

A hét hónapos hibernáció után, március végén az ürgek is előbújnak

A rövidfűvű puszták jellegzetes kisemlősei a telet kb. másfél méter mélyen, a föld alatt, lezárt üregekben, egészen lelassult állapotban töltöt...

Önkéntesekkel a természetért

Keresés:

Oldaltérkép

HÍREK

RÓLUNK

CÉLJAINK

FAJOK

ÖNKÉNTESEK

LINKEK

KAPCSOLAT

Bármely állattal, vagy növényvel találkozol is a természetben az alábbiak közül, kérjük a megfelelő képre kattintva rögtön megfigyelésed!

EMLŐSÖK

KÉTÉLTŰEK ÉS HÜLLŐK

EGYENESSZÁRNYÚAK

BOGARAK

LEPKÉK

NÖVÉNYEK

VADONLESŐ FAJLISTA

<http://www.vadonleso.hu/>

Hóvirág (*Galanthus nivalis*)

Virága 3-3 külső hosszabb és belső rövidebb, fehér lepellevélből áll.

Ha hóvirágot látnál, itt rögzítheted a megfigyelést!

A hóvirág (*Galanthus nivalis*) az Amarilliszfélék (Amaryllidaceae) családjába tartozó növényünk, mely gyakran még hófoltok között virágzik, így a tavasz egyik hírnökeként tartják számon.

Jellegzetes alakú, három külső, hosszabb és három belső, rövidebb lepellevélből álló, fehér színű bókoló virágaival februártól áprilisig találkozhatunk az üde- és nedves lomboserdőkben, közephegységi gyertyános-tölgyesekben, bükkösökben, patak- és folyómenti ligeterdőkben.

Lombfakadás előtt virágzik, amikor még elegendő fény jut a talaj felszínére. Májusban már termést érlel. A magok olajos függelékét a hangyák kedvelik, ezért előszeretettel gyűjtik és hurcolják el azokat, segítve ezzel a hóvirág terjedését.

A hóvirág termésérlelés után visszahúzódik, majd a következő évben a hagymájában elraktározott tápanyagok segítségével hajt ki újra. Fontos tudnunk, hogy hagymája és föld feletti részei nem ehetőek. A hagymájában termelődő anyag mérgező, ám a gyógyászatban gyermekbénulás és Alzheimer-kór kezelése során tapasztalták kedvező hatását.

Tudományos neve a görög gala (tej), anthos (virág) szavak összevonásából származik.

A hóvirágot Európa-szerte veszélyezteteti a kereskedelmi célú gyűjtés, amely révén nemcsak a faj egyedei, hanem az élőhelyei is sérülnek.

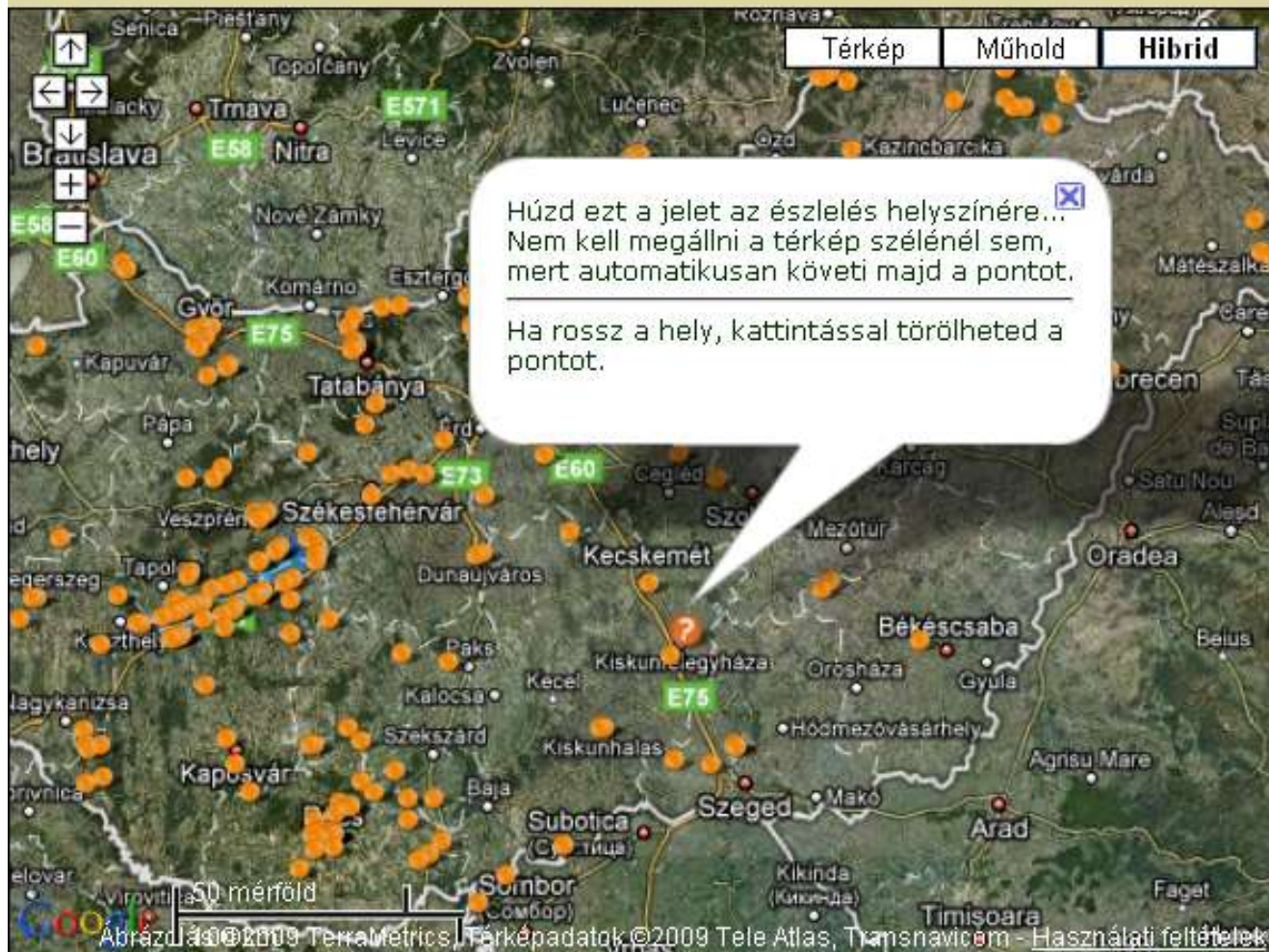
<http://www.vadonleso.hu/>

Első lépésben add meg a települést, címet, vagy GPS koordinátákat

majd a térkép mozgatásával keresd meg a pontos helyet és jelöld be kézzel

<http://www.vadonleso.hu/>

↑ Térképi pont adatai		↑ Megfigyelt egyed(ek) jellemzői	
Pont elnevezése	<input type="text" value="Pont felirata térképen"/>	Egyedek száma	<input type="text" value="1"/>
Szélesség	<input type="text" value="dd.ddddddd"/>	Állapot	<input type="text" value="Válassz..."/>
Hosszúság	<input type="text" value="dd.ddddddd"/>	Szerintem a területen...	<input type="text" value="Válassz..."/>
Észlelési dátum	<input type="text" value="2009-11-10"/>		<input type="text" value="Válassz..."/>
Észlelési idő	<input type="text" value="14:19"/>	↑ Észlelő	<input type="text" value="1-100 egyed lehet"/>
Észlelés körülményei	<input type="text" value="Időjárás, helyszín részletei, mit csináltak az állatok, stb."/>	Név	<input type="text" value="100-500 egyed lehet"/>
		E-mail cím	<input type="text" value="500-1000 egyed lehet"/>
		Telefon	<input type="text" value="1000-nél több egyed lehet"/>
		Ir.szám.	<input type="text"/>
		Város	<input type="text"/>
		Utca, házszám	<input type="text"/>
		Megjegyzés az oldallal kapcsolatban	<input type="text" value="Hibák, észrevételek, javaslatok, stb."/>
↑ Információk a területről			
Terület mérete (ha)	<input type="text"/>		
Kezelés módja	<input type="text" value="Válassz..."/>		
Növényzet magassága	<input type="text" value="kb. cm"/>		
Reptér?	☐		
Az élénk színű mezők kitöltése kötelező, a halványabbak közül legalább egy kötelező.			
<input type="button" value="Alaphelyzetbe"/>		<input type="button" value="Észlelés rögzítése"/>	
Témafelelősök			
			
Váci Olivér			
etológus			
e-mail: vadonleso@mail.kvvm.hu			

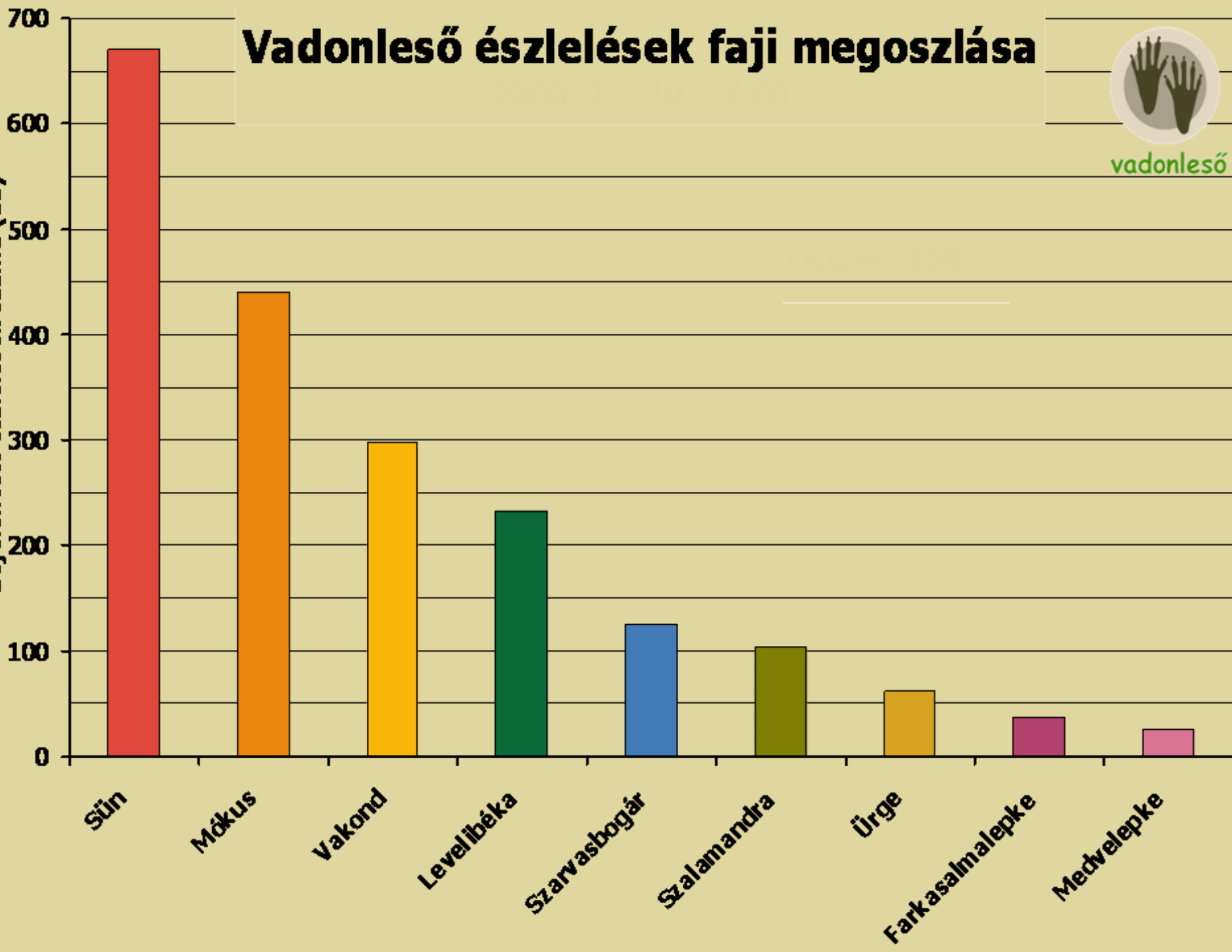
<http://www.vadonleso.hu/>

Vadonleső észlelések faji megoszlása

vadonleső

Bejelentett észlelések száma (db)

Köszönjük a figyelmet!

Mikus Dezső - Takács András Attila
KvVM

mikus@mail.kvvm.hu